БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 149 (8369) | 1957 оной июнии 26, среда | Сэн 20 мүнгэн

Модо урадхуулгые саг соонь дүүргэе

Зургаадахи табанжэлдэ байрын гэрнүүд болон промышленна, культурна ажаһуудалай бусад барилгануудай урдынхиһаа һураггүй олоор хэгдэжэ байһан туладань барилгын модон улам ехээр хэрэглэгдэжэ байна. Тиимэһээ оронноймнай ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд баян техникэеэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэн, арадайнгаа ажахыда барилгын модо ехээр үгэхые оролдоно. 1957 ондо модо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар карелиин модошодой хандалга бүхы леспромхозуудта үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна.

Тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү предприятинуудай коллективүүд болохо Баргажанай, Шулуутайн, Курбын болон бусад леспромхозойхид абаһан уялгаяа муу бэшээр дүүргэжэ байна. Үнгэрэгшэ намарһаа хойшо республикымнай леспромхозууд хэдэн зуу мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, Үдэ, Хүрьбэ, Турка, Баргажан голнуудай эрьедэ шэрэһэн байна. Мүнөө модо урадхуулгын сезоной эхилээд байхада, бэлэдхэгдэһэн тэдэ модые саг болзор соонь урадхуулжа, арадайнгаа ажахын хэрэгсэлдэ хүргэхэ гээшэ харюусалгатай хэрэг болонхой. Энэ шухала хэрэгые модо урадхуулагшад бэелүүлхэ уялгатай.

Модо урадхуулгын эхилһээр һараһаа дээшэ саг үнгэрбэ. Энэ жэлдэ бороо хуратайшаг байһан дээрэһээнь гол горхонуудай уһан ехэ байжа, модо урадхуулгада аша туһатай байба. Тиимэһээнь республика доторнай модо урадхуулга графигһаа гээгдэлгүйгөөр ябажа байна.

Гэбэшье, модо урадхуулгые бүхыдэнь хаража үзэхэдэ, элдэб дутагдалнууд олон ушарна. Үдэ гол дээрэ зарим пакетнэ бригадануудай хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан дээрэһээ хахаһан модонууд удаан саг соо урадхуулагданагүй. Тиихэдэ зарим участогуудта шалгалтын муугаар табигдаһан дээрэһээ модонууд барандаа суглуулагдажа, уһанда табигданагүй. Энээн дээрэһээ боложо, модон ехээр гээлтэ хоролтодо ороно. Мүн иимэ дутагдалнууд модо урадхуулгын Байкальска конторын участогуудта үзэгдэнэ. Гадна тус конторын модо урадхуулагшад Байгал далайн дээгүүр абаашагдаха далайн ехэ һалануудые холбодог гээшэ. Гэхэтэй хамта, эндэ бии байһан механизмууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй, мүн технологическа заабаринууд һайнаар сахигданагүй.

Урдажа ерэһэн модые уһан соонь удаан хэбтүүлэнгүй, дары эрье дээрэ гаргаха хэрэгтэй. Үдын конторын хүдэлмэришэдэй урадхуулһан модоной ехэнхи хубинь Онохойн модоной комбинадта тушаагдадаг байна. Теэд тус комбинат уһанһаа модо гаргаха талаар ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, комбинадай хүтэлбэрилэгшэд модо урадхуулгада бэлэдхэлые муугаар ябуулһан байгаа. Мүнөө эндэ модо татуулдаг хүсэ ехэтэй лебёдконууд, мүн бусадшье техникэ дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй.

Модо урадхуулга гээшэ ажал ехэтэй, хүшэр хүдэлмэринүүдэй нэгэн болоно. Тиимэһээ модо урадхуулагшадые эдеэ хоолоор, эд бараагаар элбэгээр хангаха шухала. Курбын, Хандагайн, Черемухын леспромхозуудай ОРС-нууд модо урадхуулагшадта онсо анхарал хандуулжа, тэдэниие таһалгаряагүй худалдаа наймаагаар хангаха ёһотой. Резинэ сабхи, бээлэй болон оёмол бусад хубсаһа наймаанда таһалдуулжа болохогүй.

Тэрэшэлэн модо урадхуулагшадай дунда политическэ, мүн культурна гэгээрэлэй хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Участогуудай хүдэлмэришэдтэ кино тон үсөөн харуулагдана, лекци, элидхэл уншагданагүй шахуу. Партиин Хориин, Заиграйн айкомууд, мүн тус аймагуудай культурын таһагууд эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар шухала хэмжээ абаха уялгатай.

Агууехэ Октябриин 40-дэхи ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн орон доторнай үргэнөөр дэлгэрбэ. Республикымнай модо урадхуулагшад тэрэ түүхэтэ һайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байна. Модо урадхуулгын контороонуудай партийна, профсоюзна организацинууд социалистическэ мрысөөндэ хүдэлмэришэдөө эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, коллектив бүхэнэй абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ ябадал туйлаха ёһотой.

Совнархозой түрүүшын зүблөөн

КЕМЕРОВО, (ТАСС). Кемеровскэ экономическа районой Арадай ажахын соведэй зарлаһан, промышленна предприятинууд болон барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй түрүүшын зүблөөн партийна, советскэ болон профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар болобо. Тэндэ үгэ хэлэһэн Совнархозой түрүүлэгшэ А. Н. Задемидко Совнархозой байгууламжатай, тэрээниие эмхидхэлгын хүдэлмэритэй сугларагшадые танилсуулаад, промышленность болон барилгые хүтэлбэрилхэ шэнэ формонуудые хэрэглэхэ үедэхи түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд тухай хэлэбэ.

— Кемеровскэ экономическа район хадаа,—гэжэ тэрэ хэлэбэ,— нүүрһэнэй ба металлургическа ехээр хүгжэһэн промышленностьтай хизаар болоно. Орон дотор абтадаг бүхы нүүрһэнэй 15 процентнь эндэһээ абтана. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, энэ бассейндэхи нүүрһэнэй запас 900 миллиард тонны хэмжээтэй гэжэ тоологдоо. Ашагта малтамал бэдэрэлгээр область дотор ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа, жэл соо 3 миллиардһаа үлүү түхэриг гаргашалагдана. Промышленна 44 предприяти, тэдээнэй тоодо 19 шахта ба разрез баригдажа байна. Баруун-сибирскэ металлургическа завод бариха бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Энэ завод мүнөөнэй кузнецкэ комбинадһаа үлүү ехэ хүсэтэй байха юм. Мүнөө район дотор бии байгаа бүхы электростанцинуудай хүсэнһөө үлүү ехэ хүсэтэй хоёр томо, тепловой электростанцинууд баригдажа байна. Барилгын организацинууд 450 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүдые мүнөө жэлдэ ашаглалгада оруулха.

Харилсаа холбоотой предприятинуудтаа продукци үгэхэ уялгаяа болзор соонь дүүргэхын түлөө предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга тухай, мүн материально-техническэ хангалгые нарин һайнаар эмхидхэхэ тухай Совнархозой түрүүлэгшэ онсо тогтожо хэлээ.

Түрэл орон доторнай

★

Дээдэ һургуулинуудта мэдүүлгэ абажа эхилээ

Бауманай нэрэмжэтэ техническэ дээдэ училищиин актова зал. Үнинэй энэ дээдэ һургуулида орохо дуратайшуулай үмэнэ тэрэнэй үүдэн апрелиин 20-до үргэнөөр нээгдээ. Хүбүүд, басагад мэдүүлгэ барихаяа эндэ ерэбэ. Факультедүүдэй деканууд, багшанар, шалган абалгын комиссиин гэшүүд эндэ мэргэжэлтэдые яажа бэлэдхэдэг тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Үйлэдбэри дээрэ ажаллажа байһан олон хүнүүд мэдүүлгэ баригшадай дунда бии байна. Һургуулида абалгын шэнэ гуримай ёһоор, тэдэниие хүндэлжэ, хүнгэлэлтэ тогтоогдоо. Үдэрэй ба үдэшын һуралсалда 300 шахуу мэдүүлгэ түрүүшын үдэр абтаба.

Энэ үдэр ниислэл хотын бүхы 88 дээдэ һургуулида, тэрэ тоодо заочно болон үдэшын һургуулинуудта мэдүүлгэнүүдые абажа эхилээ. Урда урдын жэлнүүдтэл адляар илангаяа олон хүн гүрэнэй Москвагай университедтэ, энергетическэ, станко-инструментальна, геолого-бэдэрэлгын, медицинскэ, багшанарай институудта орохо хүсэлтэй байна.

Үбһэ ногооной үзэгдөөгүй ехэ ургаса

ЛЬВОВ, (ТАСС). Полтава, Солоки, Верещица голнуудта үбһэ ногооной ургаса үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо гурба дахин ехэ байба. Эндэ гектарһаа дунда зэргээр 50—60 центнер үбһэн абтана. Эндэ сабшалан түрүүшынхеэ иимэ һайнаар ургуулагдаа. Юуб гэхэдэ, сабшалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ хэгдэһэн байна.

Уһалагдаһан газарнууд үзэгдөөгүй ехэ ургаса үгэбэ. Пикуловичи тосхоной райондо хүнэй шэнээн үндэрөөр ногоон ургаһан байна. Эндэ гектарһаа 120 центнер үбһэн абтана.

Областиин колхозууд сабшалангаа хоёр дахин сабшажа, хоёр жэлдэ хүрэхэ үбһэнэй запас бэлэдхэхэ арга боломжотой болобо. Ногоонойнь сабшагдажа хуряагдаһан газарта мүнөө борнойлго, минеральна үтэгжүүлгэ хэгдэжэ байна.

Нэгэ хусаһаа 30,6 килограмм нооһон хайшалагдаа

Херсонско областиин «Красный чабан» гэжэ үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг совхозой хонишон Яков Федорович Конопченко асканийс үүлтэрэй хусые түлжүүлжэ томо болгоһон байна. Урзанда түлгэ байхадань тэрэ хусаһаа 17,4 килограмм, үнгэрэгшэ жэлдэ 30,6 килограмм нооһон хайшалагдаа һэн. Тиин 2 жэлэй туршада 48 кило нооһон хайшалагдаһан байна. Гэбэшье, энэ хуса асканийс үүлтэрэй хониной һайн шанарые бултыень абажа шадаагүй: тэрэ үүлтэрэй хониной нооһоной утаараа 8,5 сантиметр байхадань энэ хусынхи 8 сантиметр байба.

Эрхим совхозуудай нэгэниинь болохо энэ совхоз хонин бүриһөө дунда зэргээр 5,9 килограмм нооһо хайшалжа абаһан байна.

Июниин һүүл багаар ВСХВ-гэй мал ябуулжа харуулдаг талмай дээрэ тэрэ хусын нооһон гурбадахяа хайшалагдажа, выставкэдэ ерээшэдтэ харуулагдаха байна.

(ТАСС).

★ ★

Кабардино-Балкарска АССР. Республикын ниислэл хото Нальчикта Ленинэй проспектээр баригдаһан байрын шэнэ гэрнүүд харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Хоёр миллион тонно һүн ехээр абтаба

Ороной колхозууд болон совхозууд жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн таба һарын туршада үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хоёр миллион тонно һү ехээр абаба. Үнеэдэй ашаг шэмэ дээшэлжэ, колхозууд болон совхозуудай фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө һү һаалга дунда зэргээр 20 процент дээшэлһэн байна.

Һү абалгые түргэнөөр ехэдхэхын түлөө мүрысөөндэ Московско областиин колхозууд болон совхозууд түрүүлжэ ябана. Эндэ таба һарын турша соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1369 килограмм һүн һаагдаа. Ленинградска, Рязанска, Воронежско, Мурманска, Фрузенска, Николаевска болон ороной бусад областьнууд түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Тульска колхозууд болон совхозуудта һү абалгын хэмжээ 64 процентээр дээшэлһэн, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1061 килограмм һүн һаагдаһан байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 322 килограммаар үлүү ехэ болоно.

Смоленска, Калужска, Брянска, Тюменскэ, Ростовско областьнуудта, Литва, Белоруссии болон Узбекистанда һү абалга нилээд ехээр дээшэлээ.

Олон областьнууд болон республикануудта һү бэлэдхэхэ ба гүрэндэ худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид, үлүүлэн дүүргэгдээ.

Аванс үгэлгэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ

КИЕВ, (ТАСС). Украинын олонхи колхозууд гэшүүдтээ һара бүри аванс үгэлгые хоёрдохи жэлээ үргэнөөр хэрэглэжэ байна. Гансахан энэ жэлэй түрүүшын квартал соо бүхы республика дотор үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо зуун таби шахуу миллион түхэриг колхознигуудта үлүү ехээр үгтэһэн байна. Энэ үе соо колхозуудай олзо доход 290 миллион түхэригөөр дээшэлээ.

Һара бүри аванс үгэлгэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, ниитын ажахые хүгжөөхэ тушаа колхознигуудай оролдосые дээшэлүүлгэдэ шухала түлхисэ боложо үгэнэ. Поли дээрэ хэгдэдэг хүдэлмэри һайнаар, богони болзор соо дүүргэгдэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, сахарай свёкло ба кукурузын тарилгые шэнгэрүүлхэ хүдэлмэри долоо-найман үдэр соо хэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хүдэлмэри хоёр неделиһээ үлүү саг соо үргэлжэлһэн, энэ үе хүрэтэр тарилгын талмайн оройдоо дүрбэнэй гурбан хубида хэгдэһэн байгаа.

Аванс таһалдуулангүй үгэжэ байхын тулада колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ олзо доходһоо мүнгэнэй тусхай фонд байгуулһанхай. Жэшээлхэдэ, Черкасска областиин 700 колхозуудай 520-ниинь тиимэ фонд байгуулһан байна. Зарим колхозууд мүнгэн авансһаа гадна, колхознигуудта орооһо таряа үгэнэ.

Таврическа ордон соо уулзалга болобо

ЛЕНИНГРАД, июниин 23. (ТАСС). Ажалшадай депутадуудай Ленинградай городской соведэй гүйсэдком Ленинградай 250 жэлэй ойн гүйсэһэнэй баярта зорюулан, июниин 23-да Таврическа ордон соо уулзалга хээ. СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадууд, нютагай Соведүүдэй депутадууд, партийна, мүн ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, ажалай түрүүшүүл, эрдэмтэд, советскэ армиин болон флодой сэрэгшэд ордоной үргэн ехэ зал соо суглараа.

Москвагай, Российска Федерациин, Украинын, Белоруссиин, Узбекистанай, Казахстанай, Грузиин, Азербайджанай, Литвын, Молдавиин, Латвиин, Киргизиин, Таджикистанай, Армениин, Туркмениин, Эстониин, тэрэшэлэн Удмур, Татар, Башкир, Карел, Коми автономно республикануудай болон оронноймнай томо томо городуудай делегациин гэшүүд уулзалганда хабаадаа.

Хилын саанахи оронуудай түлөөлэгшэд айлшадай дунда байгаа.

Айлшад үнэн сэхээр, хүхюу баяртайгаар хөөрэлдэһэн байна.

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин ябаса тухай

1957 оной июниин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхада газар эдлүүрилһэниинь (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Условно трактор бүхэнөөр эдлүүрилһэниинь (гектараар) 1956 ондо	1957 ондо
Баргажанай	35,8	276,0	213,7
Хүнтэйн	47,3	225,3	207,4
Бичурын	40,6	275,3	191,2
Бага-Куналейн	55,3	325,5	326,6
Охин-Булагай	49,6	429,4	258,0
Цагаан-Усанай	53,3	332,1	310,7
Үшөөтэйн	42,0	332,6	248,5
Эгэтын	47,1	350,0	263,4
Нарһатын	38,0	251,3	185,8
Курбын	61,7	389,5	311,6
Шэнэ Бэрээнэй	52,7	262,4	250,8
Кабанскын	34,5	373,3	227,5
Темлюйскэ	27,7	340,5	208,
Ехэ Кударын	52,0	405,8	243,6
Хамнигадайн	49,4	277,7	221,8
Погранична	42,7	329,8	215,2
Гашейн	40,0	238,0	199,8
Хонхолойн	50,0	275,0	215,8
Суулгын	45,8	366,1	254,7
Сэлэнгын	50,0	403,1	305,0
Сүхын	55,8	239,7	253,9
Тарбагатайн	44,2	291,2	201,6
Жэрэмэй	47,4	312,6	223,7
Е.Куналейн	51,7	292,8	243,1
Түнхэнэй	43,7	332,5	250,1
Хэрэнэй	40,5	296,0	223,7
Хоринн	53,9	365,9	279,9
Хэжэнгын	49,6	333,8	243,7
Чесаныи	47,0	362,9	258,5
Закаменай	38,1	225,1	170,7
Торинн	48,9	286,7	238,4
Бургалтайн	43,4	283,4	195,1
Иволгын	52,0	236,3	231,6
Саянтын	50,8	330,5	261,9
Итанцын	41,6	242,1	184,0

Республикын МТС-үүдтэ пар хахалалга тухай

1957 оной июниин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	парай хахалагдаһаниинь (процентээр)	шэнэ газарай хахалагдаһаниинь	эдлүүрилэгдэһэн пар (гектараар)
Баргажанай	32,3	712	—
Хүнтэйн	69,0	620	70
Бичурын	101,0	260	529
Бага-Куналейн	96,0	60	—
Охин-Булагай	94,5	397	2981
Сагаан-Усанай	81,4	2322	—
Үшөөтэйн	105,5	408	1889
Эгэтын	111,3	—	—
Нарһатын	74,1	923	—
Курбын	96,9	804	—
Шэнэ-Бэрээнэй	71,7	290	—
Кабанскын	73,9	554	—
Темлюйскэ	75,6	177	—
Е-Кударын	81,4	339	212
Хамнигадайн	92,2	558	287
Погранична	73,1	58	—
Гашейн	109,2	207	293
Хонхолойн	96,1	50	1620
Суулгын	80,3	—	3
Сэлэнгын	74,2	365	—
Сүхын	109,1	376	96
Тарбагатайн	101,9	—	2040
Жэрэмэй	101,0	60	637
Ехэ-Куналейн	102,4	187	1067
Түнхэнэй	78,2	255	1665
Хэрэнэй	57,8	487	2741
Хоринн	96,9	950	—
Хэжэнгын	89,6	585	828
Чесаныи	109,0	4000	—
Закаменай	79,4	174	739
Торинн	53,3	704	—
Бургалтайн	104,6	437	200
Иволгын	77,8	127	—
Саянтын	103,1	108	—
Итанцинн	80,7	272	—

Ленинградайхидай баярта һайндэр

ЛЕНИНГРАД, июниин 22. (ТАСС). Түрэл городойнгоо 250 жэлэй ойе ленинградайхид урма баяртайгаар һайндэрлэжэ байна. Проспектнүүд, талмайнууд, гранидаар хүшагдаһан Невагай эрье гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Ленинградые Ленинэй орденоор шагнаха тухай, Ленинградай түрүү 20 хүдэлмэришэдтэ, барилгашадта болон наукын хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудай июниин 22-то газетэнүүдтэ толилогдоходонь, Ленинэй городой ажалшад айхабтар ехээр хүхин баярлаа. Эхэ оронойнгоо үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө правительствын үндэр дээдэ шанда хүртэһэн городой 250 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митингнүүд июниин 22-ой үдэр Ленинградай олон предприятинуудта болоо.

Үдэшэлэн С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо, баледэй академическэ театр соо ажалшадай депутадуудай Ленинградай Городской Соведэй ойн баярай сесси болобо. Городской Соведэй депутадууд, тэрэшэлэн айлшад — хилын саанаһаа ерэһэн делегацинууд, мүн Советскэ Союзай ахадүү республиканууднаа, городуудһаа ерэһэн түлөөлэгшэнэр зал соо сугларба.

Ленгорсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов ойн баярай сесси нээгээ. Һүр жабхаланта Советскэ Союзай гимн ирагуугаар зэдэлнэ. Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиум нэгэн дуугаар хүндэлэлэй президиумдэ һунгагдана.

Ленинградай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов Ленинградай 250 жэл гүйсэһэн ой тухай элидхэл хээ. Эрдэм ухаанай, соёл болбосоролой, ажал хүдэлмэриин орьёлон хүгжэһэн манай ороной ехэ город Ленинград тухай, ородой агууехэ энэ городой түүхэ тухай элидхэлшэ хөөрэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе Ленинградые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаба.

Сценэ дээрэ Ленинградай туг асарагдана. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. А. Андреев Ленинэй орден барюулаа. КПСС-эй Ленинградай областной комитедэй нэгэдэхи секретарь Ф. Р. Козлов, Ленгорсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов, КПСС-Ленинградай городской комитедэй нэгэдэхи секретарь И. В. Спиридонов гэгшэд энэ үндэр дээдэ хайрые хүлеэн абаба.

Сессидэ хабаадагшадта халуунаар угтагдан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. А. Андреев үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ Правительствын зүгһөө нүхэр Андреев үндэр дээдэ шанда хүртэһэнтэйнь ленинградайхидые халуунаар амаршалаад, коммунизм байгуулха бүгэдэарадай тэмсэлдэ саашадаа амжалта туйлахыень хүсөө.

Ленинградай ойн баяр гансал ленинградайхидай һайндэр бэшэ юм гэжэ нүхэр Андреев хэлэнэ. Энэ хадаа бүхы советскэ арадай, бүхы түрүү хүнүүдэй һайндэр мүн.

1905—1907 ондо болоһон ородой түрүүшын революци Петербургда эхилээ һэн. 1917 оной февральда эндэ хаанта засаг унагаагдаһан байна. Хүн түрэлтэнэй түүхын шэнэ үеын эхинэй —1917 оной Октябриин алдарта үдэрнүүд тухай «Аврора» корабль мэдүүлээ һэн.

Манай орон дотор социалистическэ революциин илаһан тухай Ленинэй мүнхэ үгэнүүд Смольноһоо дуулдажа, бүхы дэлхэйгээр тараһан байна.

Мүн лэ эндэ агууехэ Ленин түрүүтэй Советскэ правительство байгуулагдажа, советскэ засагай хэлбэришэгүй үндэһэ һуури табигдаһан, эб найрамдал, газар тухай түүхэтэ декредүүд тунхаглагдаһан байгаа.

Ленинградайхид хододоо социализм байгуулагшадай түрүү зэргэдэ ябажа, ажал хүдэлмэридөө гайхамшагта үльгэр жэшээ харуулдаг байгаа гэжэ нүхэр Андреев саашань тэмдэглэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Ленинградай гаргаһан баатаршалгые советскэ арад хэзээшье мартахагүй.

Энэ жэлдэ Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үргэн ехэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, ленинградайхид шэнэ амжалта туйлаа. Тэдэнэр промышленна продукци бүтээхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые Ленинградай 250 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр болзорһоонь урид дүүргээ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Андреев ленинградайхидта хандан иигэжэ хэлэбэ:

—Таанад саашадаашье өөрынгөө городой революционно, мүн ажалай гайхамшагта заншалые улам батадхан арьбажуулжа, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэгшэдэй түрүүшын зэргэдэ хододоо ябаха бэзэт гэжэ найдахыемни зүбшөөгыт.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын, партиин Центральна Комитедэй даалгабаряар нүхэр Андреев Ленинэй городой ажалшадта СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эльгээһэн амаршалгые уншаба.

Ленинградай металлическа заводой фрезеровщик, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Бородулин, академик Костенко, Ждановай нэрэмжэтэ Ленинградай университедэй студентка Маркова, Ленинградай ойн баярта ерэһэн хилын саанахи түб хотонуудай түлөөлэгшэд, ахадүү союзна республиканууд, городуудай түлөөлэгшэд сесси дээрэ үгэ хэлээ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һү ехээр һаахын түлөө коммунистнууднай тэмсэнэ

Малай ашаг шэмэ үгэлгые ехэ болгохын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн манай малшадай дунда улам хүсэтэйгөөр үргэдэжэ байна. Орон доторнай абтадаг мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн гүрэн түрын айхабтар ехэ удхашанартай зорилго Коммунистическэ партимнай бидэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табяа. Энэ зорилгые дүүргэжэ шадаха арга боломжо дүүрэн бии гээшэ. Тэдээн тухай өөрынгөө колхозой байдал дээрэһээ харуулхада болохо.

Урда жэлнүүдтэ колхознай һү һаалгаар аймагай колхозуудай дунда хойхонуур ябадаг байгаа. Үнеэн бүриһөө һү һаалгаар бүришье бирадаггүй, һүүлшын һуури эзэлдэг һэмди. Энэ асуудал колхозой партийна эхин организациин, правлениин анхаралда хамагай түрүүндэ абтаа һэн. Тиихэдэ малда шэмэтэ болон бүдүүн тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ, үнеэдэй харууһалга, эдеэлүүлгэ һайжаруулха гэжэ шиидэһэн байгаабди.

1955 ондо кукурузын силос багаар дарагдаһан, үбһэ, зелёнко муугаар ургуулагдаһан байгаа. Энэ дутагдалые хараадаа абажа, нёдондо кукурузын силос даралгые гурба дахин ехэ болгоһон, 1000 гектарта зелёнко тарижа, тэрэнэй гектар бүриһөө дунда зэргээр 20 центнер хүрэтэр ургаса абаһан байнабди. Эдэ тэжээл хадаа үбэлэй үедэ үнеэдһээ һү һаалгые урда жэлэйхитэйнь сасуулхада хоёр дахин ехэ болгохо арга олгоо. Гадна, үнеэдтэ литр һүн бүхэнэй 400—500 грамм таряанай зүйл үгтөө. Гэхэтэй хамта, үбэлэй үедэ һаамхай үнеэд бэлшээридэ гаргагдангүй байрадаа байлгагдажа эдеэлүүлэгдээ. Энэ хадаа һү ехээр һаалгада туһалаа.

Һүнэй-товарна фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудта үгтэхэ нэмэлтэ түлбэри тогтоогдонхой. Тэрэ хадаа һү ехээр һаахын түлөө һаалишад, адуулагшадай оролдолго хэшээл шангадхана. Һаалишад 100 литр һүнэй түлөө үбэлэй үедэ 3 ажалта үдэр абадаг байна. Тиихэдэ адуулгашан үбэлэй үедэ һаагдаһан 100 литр һүнэй түлөө 1, зунай үедэ 0,5 ажалта үдэр абана. Тэрэшэлэн ажалай нэмэлтэ түлбэри һаагдаһан һүнэйнь хэмжээгээр үгтэдэг болоо.

Колхозой партийна эхин организаци һү ехээр һаадаг болохо хэмжээ-ябуулгануудые суглаанууд дээрээ зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Тиигээд гүүртэ бүхэндөө партийна бюрогой болон правлениин гэшүүдые табиһан байгаабди. Тэдэнэр партийна организациингаа урда дааһан хэрэгэйнгээ түлөө харюусадаг.

Гүүртэ болон һаалишан бүхэндэ һара бүриин даалгабари үгэдэгбди. Даалгабари үгэхэдөө гүүртэнүүдэй хүдэлмэрие наринаар шэнжэлжэ, тэдэнэй арга боломжонуудые хараадаа абадаг гээшэбди. Жэшээлхэдэ, Дамдин-Сурун Лубсановай гүүртэ июнь һарада үнеэн бүриһөө 225 литр гү, али хамта дээрээ 13000 литр, Лубсан Цыбиковэй гүүртэ энэ һарада үнеэн бүриһөө 200, хамта дээрээ 19700 литр һааха даалгабаритай. Тиимэһээ гүүртэ бүхэнэй хүдэлмэришэд үгтэһэн даалгабарие дүүргэхын түлөө һарын эхинһээ хойшо тэмсэдэг байна.

Бүхы 6 гүүртымнай 38 һаалишад бултадаа мүрысэдэг. Мүрысэдэггүй нэгэшье һаалишан манда үгы. Һаалишадай дундахи мүрысөөе партийна организаци хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэрэй хүдэлмэриин дүн 10 хоног бүхэндэ согсологдожо, показателиин хуудаһанууд дээгүүр бэшэгдэдэг. Гадна, һара бүхэнэй дүнгөөр һаалишадай суглаа үнгэргэжэ, мүрысөөндэ илаһан гүүртэдэ колхозой правлениин, партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулдаг байнабди.

Лубсанов Дамдин-Сурунэй гүүртэ колхозой бусад гүүртэнүүдэй дунда түрүү һуури эзэлнэ. Энэ гүүртын һаалишад бэшэ гүүртэнүүдһээ муушаг байдалда хүдэлмэрилбэшье, ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 8 һара соо үнеэн бүриһөө 959 литр һү һаагаад байха юм. Гүүртын үнеэд сүүдхэдээ 8 литр хүрэтэр һү үгэнэ. Тус гүүртэтэй мүрысэдэг коммунист Цыбиков Лубсанай даадаг гүүртэ ана мана сохилдожо ябана. Эдэ гүүртэнүүдэй түйлаһан амжалта һаалишадай, илангаяа гүүртэнүүдые даагщанарай оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнь аша мүн болоно.

Колхозоймнай 12 һаалишад аймагай колхозуудай һаалишадай мүрысөөндэ түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэй дунда жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1000 гаран литр һү һааһан һаалишад олон.

Мүрысөөнэй хүсөөр һү һаалга һараһаа һара бүхэндэ нэмэнэ. Май һарада колхоз хамта дээрээ 62774 литр һү һаагаа. Энэ хадаа апрель һарынхида орходоо 6000 литрээр ехэ болоно. Тиихэдэ июнь һарада һү һаалга 2000 литрээр нэмэхэ байна.

Колхозоймнай һаалишад өөһэд хоорондоо мүрысэхэһөө гадна, хүршэ колхозуудайнгаа һаалишадтай мүрысэдэг. 16 һаалишаднай Ленинэй болон Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишадтай мүрысэнэ.

Партийна организациин үүсхэлээр «Үшөөтэйн колхозник» гэжэ олон тиражтай газетэ хэблэн гаргадаг болообди. Энэ хадаа колхозой ажабайдалые харуулжа шадаха хурса зэбсэгнай болонхой. Тэрэнэй хуудаһануud дээрэ колхозой ажахын хүгжэлтэ, ажалай амжалтануудые харуулхаһаа гадна, дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлэн, шанга шүүмжэлэл дэлгэрүүлэгдэдэг байна.

Колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулха гэжэ оролдонобди. Мал ажал, илангаяа һаалиин үнеэдэй гүүртэнүүдтэ коммунистнууд агитаторнуудаар хүдэлнэ. Жугдур Раднаев, Дамба Аюшеев гэгшэд нүхэд Лубсановай, Хайнчиковай гүүртэнүүдтэ агитатораар хүдэлдэг юм. Тиихэдэ би өөрөө нүхэр Цыбиковэй гүүртэдэ агитаторби. Орон доторoo болон хари гүрэнүүдтэ боложо байһан һонинуудые тобшоор мэдээсэхэһээ гадна, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые тайлбарилан малшадтаа хөөрэжэ үгэдэг байнабди. Тэдэ бүхы хөөрэлдөөнүүд малшадай ажал хүдэлмэритэй холбогдуулан, бодото баримтанууд дээрэ харуулагдан үнгэргэгдэдэг байха юм.

Һү, тоһо ехээр абахын тулада хамагай түрүүндэ ниитынгээ адуу малда тэжээл элбэгээр бэлдэхэ болонобди. Мүнөө жэлдэ, мүн удаадахи жэлнүүдтэ тэжээлэй культурануудые тарилга ехэдхэжэ, тэрээнһээ бүри ехэ ургаса абаха байнабди. Энэ жэлдэ силос хоёр дахин ехээр дараха гэжэ шиидэбэбди. Тиихын тулада 300 гектарта кукуруза таригдаба. Тэрэнэй 250 гектарынь квадратно-гнездовой аргаар хэгдээ. Тэрэ тоодо 50 гектарынь гараар таряабди. Кукурузын гектар бүриһөө дунда зэргээр адагынь 200 центнер ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ. Гадна зелёнкын гектар бүриһөө 20 центнер ургаса абтаха.

Сабшалангаймнай газарай ехэнхинь уһалагдадаг юм. Колхозой луговодууд коммунистнар Цырен-Доржо Будаев, Дари-Цырен Данзанов гэгшэдэй звенонууд 500 гектар сабшалан уһалаад байна.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ һайн байранууд ехэ удхашанартай. Мүнөө 150—150 толгой үнеэдэй багтаха 2 шулуун байра баригдажа эхилээ. Тэдэнэй хажуугаар тугалай хоёр байра, малшадай олон гэр, культбаза барихабди. Барилгын хүдэлмэри дээрэ хорёод хүн ажаллана.

Хэрбээ манай колхоз 1956 ондо 4958 центнер һү абаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 1090 литр һү һааһан байгаа һаа, 1960 ондо үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаажа, хамта дээрээ 15000 центнер һү абаха байна. 1956 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 26 центнер һү абаһан байгаа һаа, 1957 ондо—38, 1960 ондо—67 центнер абахабди. Иигэжэ һү һаалгые хоёр хахад дахин ехэ болгохомнай.

Колхозойнгоо малай үүлтэр һайжаруулха, мал ажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха талаар олон дутагдалнуудтайбди. Тэдэ дутагдалнуудаа богони болзор соо зайсуулжа шадабал, колхознай малһаа бүри ехэ ашаг шэмэ абаха байна.

Б. Идамжапов, Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй механо-комплектовочно цехын токарь комсомолец Анатолий Сакиров Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүри 3 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Сакиров ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Сезоноо бэлэдхэлтэйгээр угтаһанай ашаар

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ артель республикынгаа загаһанай промышленностиин предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсадаг юм. Тэрэ колхозой загаһашад һайнаар хүдэлмэрилжэ, загаһа барилгаар амжалта түйлаа. Тэдэнэр хахад жэлэйнгээ түсэбые 200 холо гаран процент дүүргэбэ.

Үнгэрһэн хабар тус колхозойхид хамтынгаа суглаан дээрэ загаһа барилгын зунай сезониие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэжэ шиидээ һэн. Тиин абаһан тэрэ уялгаяа бэелүүлхын тула ехэ оролдолго гаргаа. Тэдэнэр үшөө май һарада моторно лодконуудаа, бэшэ зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа гүйсэд дүүргээд, нэгэдэхи бригадань загаһа губшалгадаа гараһан байгаа.

Мүнөө загаһашадайнь бригада бүхэн зэр зэмсэгээр урда жэлэйхидэ орходоо бүри һайнаар хангагданхай. Губшууршадайнь бригаданууд бултадаа шахуу моторно лодконуудтай болонхой. Мүн гүльмэшэдэй бригадануудта капроново гүльмэнүүд үгтэбэ.

Иигэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашад һайн бэлэдхэлтэйгээр зунайнгаа сезониие угтаад, гурбадахи кварталайнгаа түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Һүүлэй үдэрнүүдтэ нүхэр Сотничын хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, загаһа бариха графигаа холо уридлажа ябана.

А. Бусурманов.

Оролдолгын аша үрэ иимэ

Галуута-Нуурай рудоуправлениин табадахи шахта. Эндэ социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, зургаадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан хүнүүд үдэр бүри олошорно. Тэдэнэй нэгэн Николай Хохлов болоно. Нүхэр Хохлов тус шахтада түрүүшынхеэ хэрэглэгдэжэ эхилһэн нүүрһэ малтадаг «Горняк» гэжэ комбайнда машинистаар хүдэлнэ. Энэ шэнэ машиные түрүүшынхеэ хэрэглэжэ байхадаа ойлгогдоогүй элдэб ушартай тохёолдодог байба. Тиимэһээ шулуу нүүрһэ малталга дээрэ энэ комбайн дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдадаггүй байгаа.

Машинист нүхэр Хохлов Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, энэ комбайнаа түргөөр шудалжа, нүүрһэ малталгаяа эрид дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табяа һэн. Тэрэ машинист зориһондоо хүрэжэ шадаа. Комбайнай нүүрһэ отолдог хюрөөнь хибэдэһээ гэдэргэнь гаргахадаа хахадаг, тэрээнһээ боложо моторынь ехээр халадаг байба. Машинынгаа оньһо хүсэд таагаагүй байхадаа энэ машинист халаанайнгаа нормые дүүргэжэ ядадагшье байба. Тиигэжэ байтараа өөрынгөө зохёоһон уралан наришуулга хэрэглэжэ, комбайнай хүдэлмэриие хубилган һайжаруулха арга олоо һэн. Хюрөөгэйнь гарgaһан хибэдэһые хажуу тээшэнь илган абаха түхеэрэлгэ зохёожо, мүн хюрөөень шэнэ гуримаар хүдэлгэдэг болгоо.

Уралан наришуулагша Николай Хохлов нигэжэ даажа байһан машина, зэмсэгээ һайнаар шудалхынгаа хажуугаар бүтээсыень ехээр дээшэлүүлбэ. Июнь һарын түрүүшын хахад соо шулуу нүүрһэ малтаха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, хэдэн арбаад тонно нүүрһэ графиһаа үлүүлэн үгөө. Мүнөө энэ новатор туһалагшагүйгөөр гансаараа хүдэлмэрилжэ, халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ф. Моренец.

Жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргэбэ

Манай паровозо-вагонно заводой мөөрнүүдые бүтээдэг цех Октябриин революциин һайндэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур 45 паар мөөр, жэлэй дүүрэтэр үшөө 10 паар мөөрнүүдые бүтээхэ гэһэн уялгатай байгаа. Гэбэшье, цехын хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, олон хүдэлмэриие оньһожоруулһанай ашаар жэлэй түрүүшын хахад соо абаһан тэрэ уялгаяа уридшалан дүүргэбэ.

Цехын коллективэй профсоюзна суглаан һаяхан боложо, хүдэлмэришэд тэрэ суглаан дээрэ доторойнгоо арга боломжонуудые хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые баталан абаба. Тэдэнэр түмэрзамшадай һайндэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур «ФД» сериин паровозой 2 паар мөөр шэнээр бүтээн, 10 паар мөөр заһабарилан гаргажа, түмэрзамшадта эльгээхэ гэжэ шиидээ. Мүн Октябриин революциин һайндэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур «ФД» сериин паровозой 5 паар мөөр шэнээр бүтээхэ, 15 паар мөөр заһабарилан гаргаха гэжэ тэрэ шэнэ уялга соонь хэлэгдэнэ.

Мүнөө хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ токарьнууд Брылев, Бадмаев, Баранов, Евдокимов, слесарьнууд Малышев, Голобоков болон бусад түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр үдэр бүри даалгабаряа 180—250 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Цехнай үнгэрһэн 5 һара соо завод доторoo түрүүлжэ, заводойнгоо дамжуулгын Улаан тугые ходо абажа ябана. Манай цехын хүдэлмэришэд саашадаашье абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхээр, Улаан тугаа алдангүй абажа ябахаар шиидэнхэй.

Б. Соктоев, цехын профорг.

Августын түсэбөөр ажаллана

Улан-Удын модоной заводой коллектив Агуухэ Октябриин революциин 40 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулан, жэлэй эхиндэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абахадаа модо хюрөөдэлгөөр 11 һарынгаа түсэбые ноябриин 7 хүрэтэр, валова продукци гаргалгаар жэлэйнгээ түсэб Конституциин үдэр—декабриин 5 хүрэтэр дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1800 мянган түхэригэй продукци Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ шиидээ һэн.

Заводой коллектив энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула ажалай вахтада жагсан, һара бүри шэнэ амжалта түйлана. Валова продукци гаргалгаар хахад жэлэйнгээ түсэбые хахад һараар урид дүүргээд, июль һарын түсэбөөр ажаллажа байна. Заводой модо хюрөөдэдэг түрүү цех мүнөө август һарын түсэбөөр ажаллана.

Гадна ажал ехэтэй, хүндэ хүдэлмэри һараһаа һарада механизацилагдажа байна. Хүдэлмэришэд ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэнэ. Тэрэнэй ашаар ажал ехэтэй хүдэлмэри хүнгэдхэгдэжэ, бүтээсэнь ехээр дээшэлнэ.

Һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл мүнөө заводой коллективэй дунда үдэрһөө үдэртэ олошорно. Ажалай түрүүшүүлэй дундаһаа нүхэд Яковлев, Иванова болон бусад эрхим жэшээ харуулаа.

Д. Аюшеев.

Баргажан гол дээрэ хүүргэ бариба

Гансахан сэлгеэхэн Сэлэнгэ элбэг баян уһаяа мэлмэрүүлэн Байгал баабайдаа бэлэглэдэг бэшэ, харин хада уулануудые, хангал жалгануудые хаха зуран Булан-Түмэрһөө бухиндаһан хүсэеэ буурангүйгөөр хүндэтэ Байгалдаа хүрэжэ ерэдэг Баргажан мүрэн мэдээжэ болонхой юм.

Үбгэн буурал Байгал тээшээ ошохо замдаа арюун долгито Баргажан мүрэн олон һалаатай болодог. Хабар, зунай үедэ хура бороогой ороходо эрьеһээ халижа, сабшалангай хонхор газарнуудые нуур намаг болгодог дошхон зантай юм. Баргажан мүрэн үерэй үедэ Улангай хада дээрэ гараад харахада хойто ба урда хадануудай хоорондохи үргэн уужам тала далай шэнгеэр нэмжын, хүхэрэн харагдадаг. Эндэ машинаар, трактораар үбһэ сабшахаһаа байтагай, арай гэжэ мори тэргээр гараханьбэрхэтэй болодог газарнууд олон юм. Үһөөтэй зун, үбһэнэй үедэ Баргажан гол гаталхань тон бэрхэ болодог.

Хабарай һүүлшын һарада, хадын саһанай хайлахада, огторгойдо тулама үндэр уулануудай харьял горход уужам үргэн талануудые уһа саһаар «садхаадаг» байна. Тэрэнэй һүүлээр сабшалан ба бэлшээриин газарнууд үнгэ зүһөө хубилгажа, сэсэг ногоогоор хушагдадаг. Теэд эндэхи бүхы сабшаландаа хүрэхэ аргагүй байгдаа. Илангаяа тракторна косилка, тармуур, нагшуурга хүүргэ гарсагүй дээрэһээ ногоо һайтай газарта абаашаха аргагүй бэлэй.

Энээнһээ болгжо үбһэн багаар хуряагдадаг байгаа. Зарим колхозууд ниитынгээ малые арай гэжэ үбһөөр 40—50 процент хангадаг һэн. Жэл бүри аймаг доторхи бүхы сабшалангай 25—30 процентнь хуряагдаагүй үлэдэг байгаа. Юундэб гэхэдэ, харгы замай муу байһан дээрэһээ гол горход үбһэшэниие хаажархидаг һэн. Жэшээлхэдэ, Ленинэй, Сталинай, Ворошиловай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта энэ шалтагаанһаа боложо үбһэ хуряалга дээрэ механизм бүри хэрэглэгдэдэггүй байгаа. Тиимэһээ тус колхозууд хүдэлмэридөө хүшэхэрэнгүй жэл бүри сабшалангаа хүсэд хуряадаггүй байгаа бшуу. Хүнтэйн МТС-эй үбһэ хуряалгын аяар 80 гаран элдэб машина зэмсэгүүд миил жэбэ жонходо эдюулжэ хэбтэдэг һэн. Тус МТС харьяата колхозуудайнгаа үбһэ хуряалга механизацилха тухай түсэб табяад лэ гэрэнээ оройдоо 10 гаран процент дүүргэдэг юм.

Һүүлшын жэлнүүдтэ аймагай зарим колхозууд гол горхонуудта хүүргэ табижа, харгы замаа һайжаруулха асуудалда анхаралаа һайса хандуулдаг боложо байна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ хабар Баргажан мүрэн дээрэ хүүргэ бариа. Энэ хүүргын утань 77 метр, үргэниинь 8 метр юм. Энээн дээгүүр ямаршье трактор, ашаанай машина хашалангүй ябаха байна.

— Урдань Баргажан мүрэн дээрэ хүүргэ бариха гээшые һанаандаа оруулаагүй байгаабди. Минии залуу ябахада эндэ морин тэргэ арай ядаа дааха һал бии юумэгшэ һэн. Теэд мүнөө хэдэ хэдэн тонныn трактор болон элдэб машинануудай гараха гоё һайхан хүүргын табигдаад байхада ехэ һонирхолтой байна даа. Одоошье үбһэ хуряалгадаа хүсэтэ трактораа хүнхинүүлхэмнай гү,—гэжэ колхоздоо хорин табан жэлдэ хүдэлһэн үбгэжөөл Б. Эмеев хүхюутэйгээр хөөрэнэ.

Иигэжэ колхозой өөрынгөө хүсөөр ехэ гол дээрэ хүүргэ табижа, ниитынгээ ажахые хүгжөөлгэдэ таатай эрхэ байдал байгуулжа шадаха байһанда аймагай колхозууд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой жэшээһээ этигэдэг боложо байна.

Тус колхозой барилгын бригада (бригадирынь О. М. Раднаев) мүнөө жэл хүдэлмэреэ эмхитэйгээр, һайнаар ябуулна. Хүүргэ барилгын үедэ барилгын бригадынхид эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаа. Мүн энэ хүдэлмэридэ малшад, Уланай һургуулиин һурагшад, хүдөөгэй эмхи зургаануудай албахаагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Энэ хүдэлмэридэ залуу барилгашад Б. Зурлов, С. Сангадиев, 60 гара наһатай Д. Очиров гэгшэд мэргэжэл шадабаряа һайнаар харуулаа. Тэдэнэртэ мүнөө «Республикын эрхим барилгашад» гэһэн нэрэзэргэ олгогдоо. Тэдэнэр малай байрануудые, малшадай байха гэрнүүдые олоор баряа. Тиин адуу малынь, илангаяа хонидынь һайн типовой байраар хангагдажа байнхай.

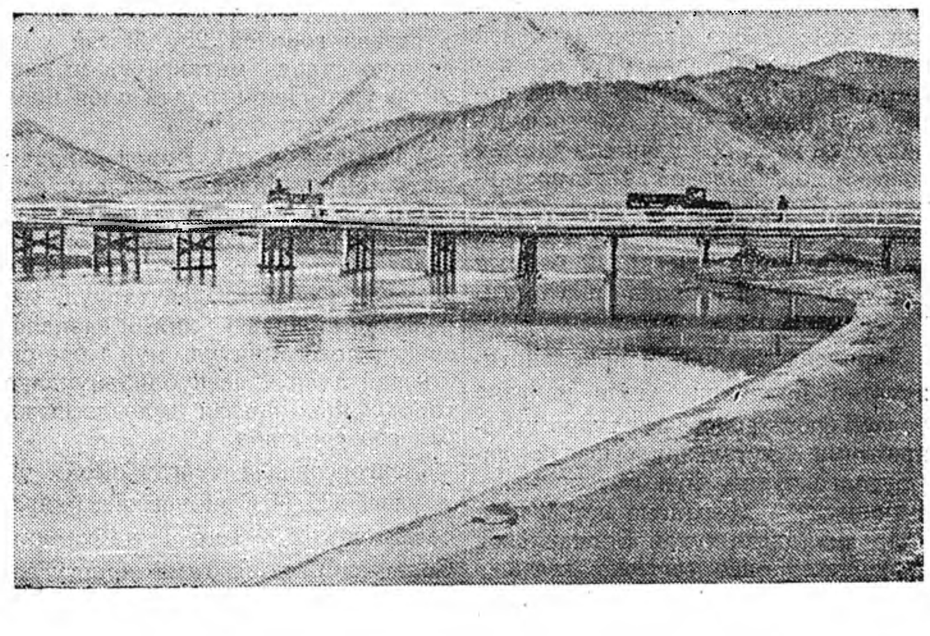

Мүнөө тус бригадын дархашуул Б. Зурлов, С. Сангадиев, Д. Очиров, Г. Гомбоев, Б. Базаров, Б. Эмедеев гэгшэд колхозойнгоо центртэ 300 хүнэй һууритай библиотекэтэй ба бага залтай клуб барижа байна. Энэ хүдэлмэриинь 80 шахуу процентнь дүүргэгдээ. Май һарын түрүүшын үдэрнүүдһээ энэ хүдэлмэри эхилһэн аад, мүнөө түргэн дүүргэгдэжэ байна. Өөрынгөө уялга даабариие һайн мэдэрһэн барилгашад эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабариие 500—600 процент дүүргэнэ. Жэшээнь, залуу барилгашад Б. Зурлов, С. Сангадиев, мүн үбгэжөөл Д. Очиров гэгшэд май һарын түрүүшын арбан хоногто 60—70 ажалта үдэр олоо. Уланай сомоной Совет эдэ барилгашадые урмашуулна. Һайнаар хүдэлһэн дархашуулда шан болгон үгтэхөөр 3 мянган түхэриг һомологдоо.

Тус бригадынхид өөрынгөө уялгата хүдэлмэриһөө гадна, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөө зун тэдэнэр малай байрануудые бариха хүдэлмэриие ябуулхаһаа гадна, тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (нэгэдэхи ряд, зүүн гарһаа) «Республикын эрхим барилгашад» С. Сангадиев, Б. Зурлов, Д. Очиров, (хоёрдохи ряд) барилгашад Б. Ерменов, Г. Гомбоев, Б. Базаров, Б. Эмедеев гэгшэд байна. Хоёрдохи зураг дээрэ колхозой дархашуулай Баргажан гол дээрэ бариһан хүүргэ харагдана.

О. Раднаевай текст.

Г. Носковой фото.

Хонин гээшэмнай тон түргэнөөр үдэжэ олошордог мал байһаниинь элитэ. Ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхээд байбал хонидоо жэлэй турша соо адагынь нэгэ хахад дахинаар олошоруулжа шадагдаха

(КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаһан бэшэгһээ)

Хонидойнгоо тоо хоёр дахин олошоруулха, нооһо абалгые гурба дахин ехэдхэхэ

Һаяхан Кяхтын аймагай колхозууд болон совхозуудай хонишодой суглаан үнгэргэгдэжэ, хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ, нооһо абалгые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэгтэй дашарамдуулан аймагай хонишодой урда табигдаһан зорилго тухай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Зинченко** элидхэл хэбэ.

Һүүлэй хоёр-гурбан жэлнүүдтэ аймагай колхозууд мал ажалай продуктнуудые абалга нилээд дээшэлүүлээ гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Ажахын жэлэй 8 һарын дүнгөөр һү һаалгые дээшэлүүлһэнэй түлөө Погранична МТС-тэ, хониной совхоздо КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа, Гурбан жэлэй туршада хонидой тоо толгой гурба дахин олошороо. Маленковой, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта нооһо абалга хоёр дахин дээшэлээ. Аймагай колхозуудта нарин ба нарибтар нооһотой хониной тоо олошорно. Түрүү хонишод ехэ оролдолго гаргажа, һайн амжалта туйлана. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Гуржап Сахяев, Дулгар Цыбикова болон бусад үбэлэй хурьгадые гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Аймагай колхозуудта түрүү хонишод олон.

Удаань хонин ажал хүгжөөлгэдэхи ехэхэн дутагдалнууд тушаа элидхэлшэ тогтожо хэлэбэ.

—Хонишодой урда парти, правительствын табиһан зорилгые дүүргэжэ шадахабди,—гэжэ хониной совхозой Киранай фермые даагша нүхэр **Сахаров** мэдүүлбэ. — Һайн шанартай нооһо абахын тулада хонидой үүлтэрые һайжаруулха хэрэгтэй. Жэл бүри манай фермэдэ технигүүд-үрэжүүлэгшэдэй арбан үдэрэй курса нээгдэдэг юм. Гэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд залхуу нобшо хүнүүдые курсада эльгээнэ. Хонин ажалда хүдэлхэ кадрнууд тухай анхаралаа хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар табиха саг ерээ.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой эрье хонидой отарые даагша Шираб **Цырендоржиев** колхозой хүтэлбэрилэгшэдые хонин ажал тухай анхаралаа багаар хандуулна гэжэ шүүмжэлээ.

Полевой хүдэлмэриин үедэ хонин ажал дээрэ хүдэлжэ байһан хүнүүдые ондоо ажалда эльгээнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Жэшээлхэдэ, минии даадаг отарада 846 хони гурбан хүн харууһалдаг юм. Теэд колхозой правлени хоёр хонишодыемнай тариалгын хүдэлмэридэ эльгээгээ. Мүнөө би гансаараа харууһалжа байнаб. Энэ шалтагаанһаа боложо хонидой адуулга муугаар эмхидхэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ отарада дүтэхэн 40 гектар зелёнко таригдаһан байгаа. Гэбэшье, тэрэ зелёнко адуу мориндо эдюулэгдээ һэн. Зооветеринарна мэргэжэлтэд, зоотехнигүүд эрье хонидой отарануудта үсөөн ябадаг. Отарануудта үбһэ тэжээл багаар үгтэдэг.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Дамбаев** хонидойнгоо тоое 1959 он хүрэтэр хоёр дахин олошоруулхабди гэжэ мэдүүлбэ. Энэ жэлдэ колхоз 2000 эхэ хони ороондо оруулжа ноябрь, декабрь һаранuудта хурьга абахаар хараална. Колхозой правлени, партийна организаци хонин ажал дээрэ хүдэлжэ байха саг үргэлжын кадрнууд тухай анхаралаа табидаг болоо. Отара бүхэнэй дэргэдэ 50—100 гектар зелёнко тариглажа, хонид адуулагдаха юм. Ногоо, хагдаар элбэгшье һаа, уһагүй холын бэлшээринүүд хүсэд ашаглагданагүй. Тиимэһээ Погранична МТС-эй дирекци худаг малтаха хэрэгтэ туһалха ёһотой.

Погранична МТС-эй главна зоотехник нүхэр **Артомонов,** зоотехник нүхэр **Колбина,** Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон **Буянтуев,** хониной совхозой хонишон **Юрьянова,** Улан-Удын зооветеринарна институдай багша нүхэр **Немчинов** болон бусад хамта 14 хүн үгэ хэлээ.

Суглаанай эсэстэ республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Желтый** үгэ хэлээ.

Колхозууд болон совхозой түрүү хонишодто КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Мүн Кяхтын аймгүйсэдком түрүү хонишодые үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаба. Хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ, нооһо абалгые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэгтэ харюу болгон Кяхтын аймагай хонишод иимэ уялгануудые абаа: 1957 ондо хонидой тоо толгойе 30 мянга, 1958 ондо 36 мянга, 1959 ондо 45 мянга болгожо, 1960 ондо мүнөө жэлэйхиһээ хоёр дахин олон хонитой, гурба дахин ехэ нооһо абадаг болохо юм.

Түрүү хонишод бүришье ехэ уялгануудые абаа. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишод Бүтэд Гармаева, Александр Мостовской, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Бальжин Норбоева, Александра Тогтохоева, хониной совхозой хонишод М. Намжилов, М. Ибрагимов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Семён Арьяев гэгшэд энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110—115 хурьга абаха байна.

Үбэлэй хурьга абахын тулада үрэжүүлгые август, сентябрь һаранuудта бүхы хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ байна. Олонхи колхозууд болон хонишодой бригаданууд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод 1959 ондо хонидойнгоо тоое 1956 онойхитой сасуулхада хоёр дахин олошоруулха, 1960 ондо 17700 толгой болгохо уялга абаа. 1960 ондо бүхы хонин һүрэгэйнгөө 80 процентыень нарин ба нарибтар нооһотой болгохо байна. Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ эхэ хонин бүридэ 3—3,5 центнер бүдүүн тэжээл, 30 килограмм концентрат, 2 центнерһээ бага бэшэ силос бэлэдхэхэ уялга абаба.

Д. Болхоев.

Ториин хонишодой абаһан уялга

Доодо Тори тосхондо аймагай хонишодой суглаан июниин 20-до боложо, тэндэ хабаадагшад «Хонин ажалаа саашадань хүгжөөхэ, нооһо бүри ехээр хайшалжа абадаг болохо тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэг зүбшэн хэлсэжэ, парти болон правительствын табиһан энэ ехэ гүрэн түрын удхашанартай хэрэгые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр һайшаан дэмжэбэ.

Энэ асуудалаар элидхэл хэһэн, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бамбаров болон үгэ хэлэгшэд аймаг дотор хонин ажал хүгжөөлгын хэр зэргээр ябуулагдажа байһание, тэрэ хүдэлмэридэ бии байһан горьтой дутагдалнуудые элирүүлэн, шанга шүүмжэлэл дэлгэрүүлээ. Тиихэдээ хонин һүрэгэй тоо толгойн ехэ удаанаар олон болгогдожо байһание, үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр эрхилэгдэжэ байһые тэмдэглээ.

Ториин аймаг хонидой тоо толгой олошоруулха түсэб дүүргэһэн болобошье, хони олоор һубайруулна, 100 толгой эхэ хонин бүриһөө үсөөн хурьга абана. Хонид олоор гарзална. Хэрбээ эдэ дутагдалнууд зайсуулагдажа, эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа шадаа хадамнай хонин һүрэгэй тоо амжалтатайгаар олошоруулагдаха, хонидой үүлтэр һайжаруулагдаха хүдэлмэриин ёһотойгоор табигдаа хада, тэрээнһээ орохо олзо бүри ехээр ургаха байгаа һэн,—гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Аймагай бүхы колхозуудта хони хүгжөөхэ ехэ арга боломжын бии байхыень түрүү колхозуудай, түрүү хонишодой дүршэл эли тодоор харуулна. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэһэнэй түлөө, олоор абаһанай ашаар хонидой тоо толгой олошоруулха гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргээ.

—Хонидой һубай ябаха сагые богони болгожо, 100 толгой хонин бүхэнһөө энэ жэл 150 хурьга абаха гэһэн уялга абанаб,—гэжэ «Коммунизм» колхозой хонишон И. Климов хэлээ.

Энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Ц. Цыбикова энэ жэлэй ноябрь, декабрь һаранuудта түлыень абахаар 300 толгой хони ороондо оруулхамни гэжэ үгэеэ үгөө.

Ториин аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Бэшэгтэ харюу болгон, хонин ажалаа эрид хүгжөөхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абабад. 1960 оной эсэстэ хонидойнгоо тоо хоёр дахин олон болгохо гэхэ гү, али 117000 хонитой болохо, 3 дахин ехээр нооһо абадаг болохо. Тиигэжэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 254 килограмм нооһо абаха гэжэ шиидэбэ.

Ториин хонишод хони үсхэбэрилгөөр социалистическэ мүрысөөндэ закаменайхидые уряа.

Н. Цыбенов, манай корр.

Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз мяха ехээр абадаг, нооһо ехээр хайшалдаг болохын түлөө түсхай хэмжээ-ябуулгануудые зохёогоод бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон нүхэр Илья Терентьевич Кулаков эрье хонидые адуулжа ябана. **Д. Цыренжаповай** фото.

РЕПОРТАЖ

А. ШАДАЕВ

Хүрьбэ гол дээрэ

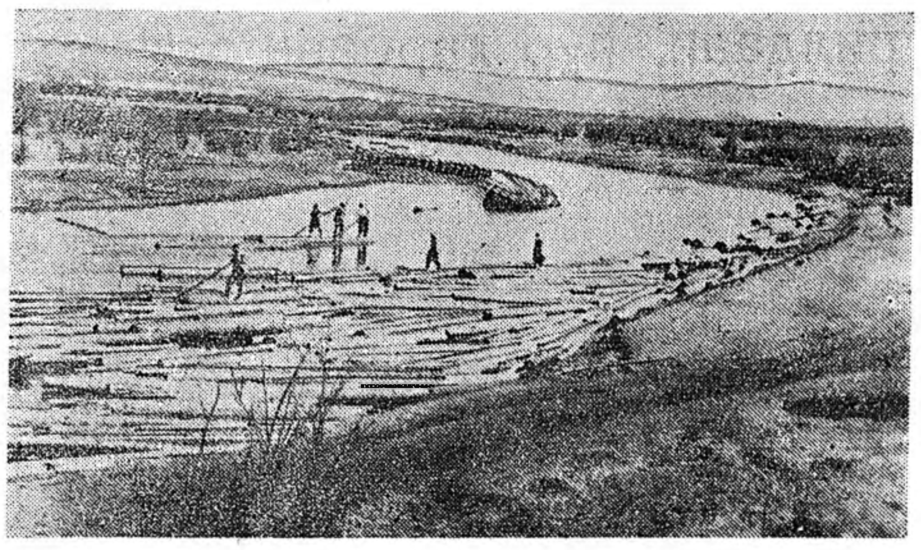

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үдэ голоор модо урадхуулга харуулагдана. **М. Ильиновэй** фото.

Зүүн хойто зүгэй Сохёог гэжэ үндэрэй орой дээгүүр зунай зэд улаан һара малайһаар гаража, хүбшэ тайгаар хүреэлэгдэһэн, Хүрьбэ нютаг дээгүүр тамаран, һүниие үнгэргэбэ.

Хүрьһэтэ дэлхэйе шэмэглэн хушаһан ногооной үзүүр бүриин мүнгэлиг уһан шүүдэр наранай туяада ялалзан, субад эрдэни шэнги мэлмэлзэнэ. Мэлмэлзэн байһан энэ мүнсэгэрхэн уһан дуһалнуудые суглуулан зэргэлүүлээ һаа, ямар һайхан байха һааб гээд һанагдана.

Хүбшэ тайгын хүндыһөө, хүйтэн булагай эхинһээ һабагша татаһан Хүрьбэ гол үерлэн, эршэтэ урасхалаараа эгэшэ болохо Сэлэнгэ мүрэн тээшээ тэгүүлнэ. Уһанай оёорһоо ургажа гараһандал үхэрэй шэнээн эльгэн хара шулуунууд эндэ тэндэ тобойлдоно.

Голые уруудан тоогүй олон модод урилдаһандал урдана. Нугалаа тохойнуудай дунда тобойлдоһон тэдэ шулуунуудта урдажа ябаһан модонууд торсолдон зогсоно. Дээрэһээнь ерэһэн модонууд дабхасалдажа, голой һабые хаажархина. Энэ хаалтые һалгааха гээшэ хэсүү хүшэр хүдэлмэри юм.

Тэрэ хаалтые түрижэ гаргаха шадалгүй байһандаа голой уһан дээгүүрэнь халин, шууян шааян урдана.

Иимэ ушарай тохёолдоһон газарта дары хэмжээн абтаха зэргэтэй. Онгосодо һууһан урадхуулагшад ерэжэ, ута эшэтэй гохонуудаараа хахаад байһан модонуудые һугалжа эхилбэ.

Урадхуулагшадай дунда хүдэршэг бэетэй, ээмэрхүү, бууралтад гэһэн һахалтай Иван Иванович Хлебников бодолгото болон зогсобо. Иван Иванович нэгэдэхи дистанциин 3-дахи пикедэй бригадираар хүдэлмэрилхэ зуураа, хахаһан модонуудые задалан урадхуулгаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой юм.

Энэ үедэ хоёрдохи жэлээ мастераар хүдэлмэрилжэ байһан залуу эхэнэр Валентина Александровна Галушкина хахаһан модонууд дээгүүр дамжан ерэжэ дүтэлбэ.

—Валентина Александровна, энэ һаад тойбо татаһан шулуунуудые харахадаа, үбэлэй үедэ хэгдэһэн хүдэлмэриин дутагдалые хаража байнаб. Эдэ шулуу тэһэлһэн байгаа һаа, иимэ бэрхэшээлтэй тохёолдохогүй байгаабди, — гэжэ нүхэр Хлебников хэлэнэ.

— Зүб хэлэнэт, — гэжэ Валентина Александровна зүбшөөгөөд, эдэ шулуунуудые тэһэлээшьегүй һаа, трактораар хобхо татуулжа хаяхада болохо байһан юм. Энээн тухай асуудал табигдаһаар үнинэй. Участогай хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр энэ хүдэлмэри жэлһээ жэлдэ хэгдэнэгүй ха юм даа.

— Харатайл байна даа! Манай пикедтэ хэдэн иимэ шулуунууд бии. Ерэхэ үбэл хэнһээшье һурангүйгөөр тэдэниие үгы хэжэ эхилхэ саг ерээ, — гэжэ нүхэр Хлебников хэлээд, махорко саарһанда орёоно.

— Хахаад байһан модонуудые дайралдаһан тээһээнь зулгаажа, сагаа бараһанай хэрэггүй. Түрүүн тулаһан газарыень олохо шухала. Минии һанахада, тээ тэрэ хоёр шулуунай нэгэндэ тулаад байна. Энэл багһаа задалжа эхилээ һаа таараха байха ха, — гээд мастер басаган харюу хүлеэнгээр хараад байба.

— Зүб даа, зүб! Тэрэл барижа байна хэбэртэй, — гэжэ нүхэр Хлебников мастераа дэмжэхэ зуураа, — гансашье тэрэ модонһоо болоо бэшэ, тэндэһээ залгаад, арба гаран модод узуураараа эльһэ шабарта дарагдаад хэбтэнэ. Тэрэниие байраһаань хүдэлгэжэрхёол һаа, нэгэ ухаан байна, — гэжэ дуугараад, мастер тээшээ хараадхина:

—Бишье, тиигэжэ бодоод байнаб. Тиимэ... дүршэл гээшэ һонин байна даа. Та аяар хорин жэл соо таһалгаряагүй модо урадхуулга дээрэ хүдэлмэрилһэн хадаа хэрэг ажалаа һайн мэдэхэ, хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадаха байнат, Иван Иванович,— гэжэ мастер Галушкина үнэн зүрхэнһөө хэлээд, урдаһаань хараад миһэд гэнэ.

— Валентина Александровна, — намайгаа дан хэтэрүүгээр магтажархиба гүт даа. Тэрэмнайшье ямар юм даа! Муудхалга, һайдалгашьегүй арбан жэл соо бригадираар хүдэлмэрилөө гээшэб. Тиигэбэшье, Хүрьбэ голойнгоо урадхалыень һайнаар мэдэжэ, тэрэнээ хазаарлажа, өөрынгөө дуран соо жолоодожо шадаадүй байнаб гэжэ бэеэ зэмэлэгшэб,—гэжэ дуугарба:

— Зай, нүхэд! Мастерай заабаряар тэрэ шулуунда тээгэлдээд байһан модонуудһаа эхилэе, — гэжэ нүхэр Хлебников хүдэлмэришэдтөө захиралта үгэбэ.

Хүдэр улаан шарайтай, шираг задарюун бэетэй таба-зургаан залуу хүбүүд гохо дэгээнүүдээ өөдэнь үргэжэ, урагшаа дабшажа, хүсэ шадалаа нэгэдхэн, «нэгэ—хоёр, нэгэдээд. татая!»—гэжэ байгаад угзаран татахадань, абяаниинь шэбэр тайгын гүн руу суурятан тарана.

Хүрьбэ голой тохойдо хахажа, обоорһон модон нэгэ нэгээрээ һубарилдан, саашанхи аян замаа үргэлжэлүүлнэ. Тэрэниие харахадаа модо урадхуулагшадай эршэтэ ажалай аша үрөөр баясамаар. Хэды хүшэр хүндэ ажал тэдэнэр гараараа хэнэ гээшэб! Хэнэйшье мэдэхээр, уһаар урадхуулагдажа байһан хэдэн зуу мянган кубометр модон хэрэглэгшэдтээ түргэн лэ хүргэгдөө һаа һайн. Эхэ оронойнмай арадай ажахыда туһатай ха юм.

— Одоо даа, хахаамнайшье ходоржо эхилбэ! — гэжэ бригадир баяртайгаар хэлэбэ, удаа дараа урдажа ябаһан модонуудаа харахадаа зүрхэниинь баяраар халина.

Бригадын гэшүүд нүхэд Волошин, Ломакин болон бусад дамжуур дээгүүр солбон түргэнөөр ошожо, элһэ шабарта дарагдаһан модонуудые мулта татан хаяжа, уһанай гол урасхал руу хойно хойноһоонь һубарюулан табина. Хүрьбэ голой жэгдэхэн урасхалда тэбэрижэ хүрэшэгүй бүдүүн модонууд зэлэ татан урдана.

Энэ үедэ Хүрьбэ голой хоёр тээгүүр Хориин совхозой олон мянган хони хурьгад таран бэлшэжэ, шэмэ шүүһэ ехэтэй шэнэ ногоондо шунгана. Хадын хормойдо бэлшэжэ ябаһан бойног ехэтэ томо бухын зохедохо замханагүй...

Валентина Александровна Галушкина Хүрьбын модо урадхалгын участогай нэгэдэхи, хоёрдохи дистанцинуудые холбон, хоёр мастерай орондо хүдэлмэрилжэ байнхай юм.

— Валентина Александровна, хоёр мастерай хэхэ хүдэлмэриие гансаараа ябуулхада бэрхэтэйшэг бэшэ гү, — гэжэ асуухада;

— Мастернуудай дутаад байхадань яахашье аргагүй! Энэ халуун хүдэлмэриин үедэ хараад байлтай бэшэ. Хаба шадал соо хүдэлмэрилөөлби гэжэ байгшаб даа, — гэжэ харюусана.

Үнэхөөрөө хүндэ хүшэр байбашье һаань, Валентина Александровна ёһото хүдэлмэришэ, зориһондоо хүрэдэг, һарбайһанаа абажал һаладаг хүн юм. Тэрэ модо урадхуулгын мастерай мэргэжэлые һайнаар шудалжа, бригадануудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэдэг, ажалай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхын, үйлэдбэридэ механизм ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө ехээр оролдодог байна.

Мастер Галушкинагай даажа байһан хоёр дистанциин урадхуулагшадай бригаднуудай хүдэлмэрилһэн газарта нэгэшье гонзогор модон хаягдангүй урадхуулагдана. Түсэбэйнь дүүргэлтэ таһалдалгүйгөөр, графигай ёһоор ябуулагдана.

Дүршэл ехэтэй бригадир Иван Хлебниковэй бригада гансахан дистанци доторoo бэшэ, харин Хүрьбын участогта дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Энэ бригадынхид арбан хоног соо дунда зэргээр 26.000 кубометр модо урадхуулха түсэбтэй юм. Гэбэшье, июнь һарын түрүүшын хоёр арбан хоногто графигаа холо уридлажа гараа.

Нүхэр Галушкинагай даадаг дистанциин хүдэлмэришэдэй дунда ажалай жэшээ харуулдаг хүнүүд олон. Тэдэнэй тоодо нүхэд Волошин, Гринев, Ламакин болон бусад оролсоно. Эдэ урадхуулагшад Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Малынь сабшалан дээрэ бэлшэһээр

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени, партийна организаци үбһэ ехээр хуряажа абаха хэрэгтэ һаналаа багаар табина. Колхозой Хаскал нютагтахи отарын хони хурьгад сабшалангайнгаа газар дээрэ мүнөө хүрэтэр бэлшэжэ ябаһаар. Комплексно бригадын бригадир Бадма Хобраковой сабшалан дээрэ хонидоо оруулхагүй гэжэ хориторнь, отарын хонишод үдэшэ, үглөөниинь сабшалангаа хонидтоо гэшхүүлнэ.

Үбэлдөө эдэ отарын хонид эндэһээ абтаһан үбһэ эдижэ, ондо ородог юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд юу бодожо һууна гээшэб?

С. Дабаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Холын малшадта тусгаар анхарал табиха"

Закаменай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз малшадай ажаһуудал тушаа анхаралаа багаар хандуулна. Зарим холын малшад хэдэн һараар газетэ, журнал уншадаггүй, эдеэ хоолоортшье дуталдадаг. Жэшээлхэдэ, колхозой центрһээ зуугаад модоной газарта байдаг Доржо Будаевай даадаг гүүртээр колхозой хүтэлбэрилэгшэд жэлдээ 1—2 дахин лэ ябадаг. Ябахадаашье, «малаа ямараар хаража байнат, ямар юумэн хэрэгтэйб, малтнай һайн гү» гэжэ һурахань дуулдадаггүй» гэжэ манай газетэдэ толилогдоһон юм.

КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Ринчиновэй манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья дотор хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодороо. Тус статья колхозой правлениин зүблөөн дээрэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд хараалагданхай.

Зунай үедэ малшадай культурно-ажаһуудалые һайжаруулхын зорилгоор тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдажа баталагдаа.

Хэмжээ абтаба

Манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг дотор Курумканай аймагай Ка[illegible] нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд сабшалангаа саг сооhь уһалха, модо шулуунһаань сэбэрлэхэ тушаа оролдоногүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

КПСС-эй Курумканай айкомой секретарь нүхэр Лыгденовэй манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья дотор хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодороо.

Мүнөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд сабшалангаа һайжаруулха тушаа хэмжээ абажа байна.

Манай республикын һонин

Бүхэ барилдаан, һур харбаан

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ национальна спортоор: бүхэ барилдаагаар, һур харбалгаар Бурят-Монголой АССР-эй, Читын, Эрхүүгэй областьнуудай суглуулагдамал командануудай хоорондо мүрысөөн болоо. Энэ мүрысөөе спортивна һайндуранай «Урожай» бүлгэмэй Центральна Совет эмхидхээ.

Команда бүхэн 8 бүхэтэй, 5 һур харбагшадтай байба.

Спортивна шанга мүрысөөн боложо, Читын областиин Агын национальна округой команда түрүү һуури эзэлжэ, «Урожай» бүлгэмэй Центральна бүлгэмэй дамжуулгын приз абаба. Энэ команда һур харбалгаар—түрүү, бүхэ барилдаагаар гурбадахи һуури эзэлһэн байха юм.

БМАССР-эй 1-дэхи команда Усть-Ордын национальна округой команданууд 2-дохи ба 3-дахи һууринуудые БМАССР-эй 2-дохи команда—4-дэхи һуури эзэлээ.

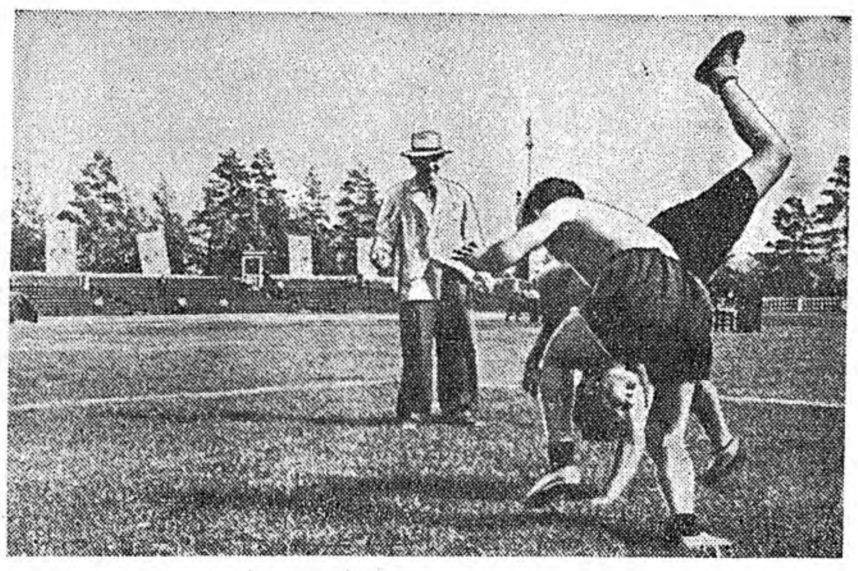

Бүхэнүүдэй барилдаан харуулагдана.

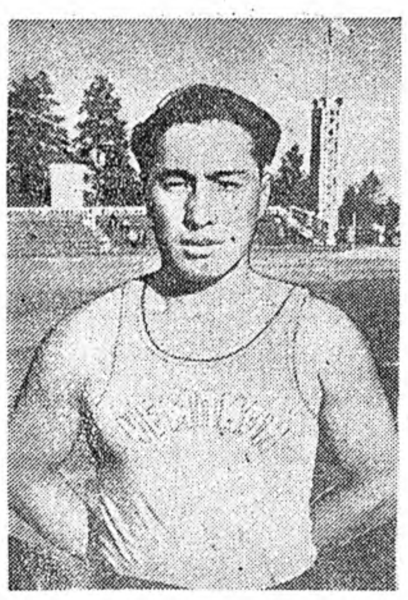

Бүхэ барилдааша А. Н. Миронов.

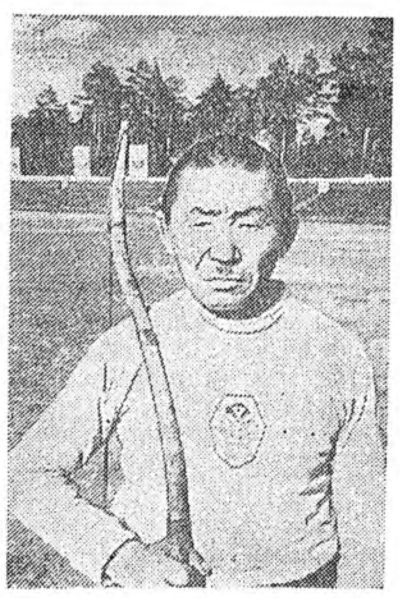

Һур харбааша Д. Намсараев.

Һур харбагшадай дундаһаа Агын национальна округой түлөөлэгшэд Дондок Намсараев, Дарма Базаров, Доржи Батоев, Цыден Бадмаев гэгшэд эрхим амжалтануудые туйлаа. Тэдэ хамтадаа 118 очкотой болоһон байнад.

Һур харбагша Д. Намсараев (Ага) 8 удаа харбахадаа 5 годлёороо тудажа, 44 очкотой болоод, «Урожай» бүлгэмэй Центральна Соведэй шанда хүртөө. Дарма Базаров (Ага) 34 очко, Д. Мункуев (БМАССР)—29 очко тудажа, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

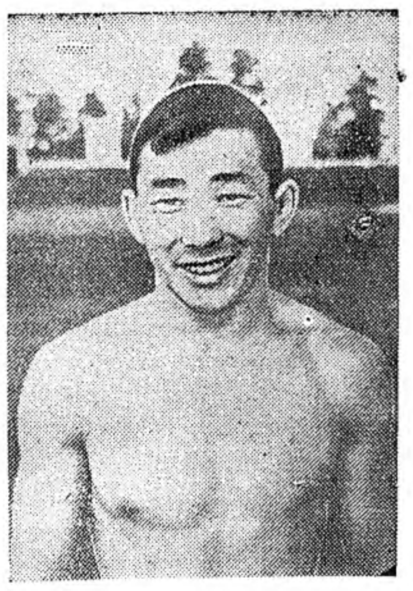

Бүхэ барилдааша С. М. Борходоев.

Бүхэ барилдаашадай дундаһаа Усть-Ордын национальна округой бүхэшүүл һайн амжалтануудые туйлаа. Энэ командада «Урожай» бүлгэмэй Центральна Соведэй кубок барюулагдаа. БМАССР-эй 1-дэхи командын бүхэшүүл—хоёрдохи, Агынхин—гурбадахи, БМАССР-эй 2-дохи командынхид—4-дэхи һууринуудта гараа.

Хүндэ бэетэй эрэшүүлэй дундаһаа Усть-Ордын национальна округой чемпион Миронов ехэ хүсэтэй байһанаа харуулба. Тэрэ 7 хүниие хаяжа, дамжуулгын кубогтэ хүртөө. Цыренов (БМАССР-эй)—хоёрдохи, Галсанов (БМАССР-эй)—гурбадахи һуури эзэлээ.

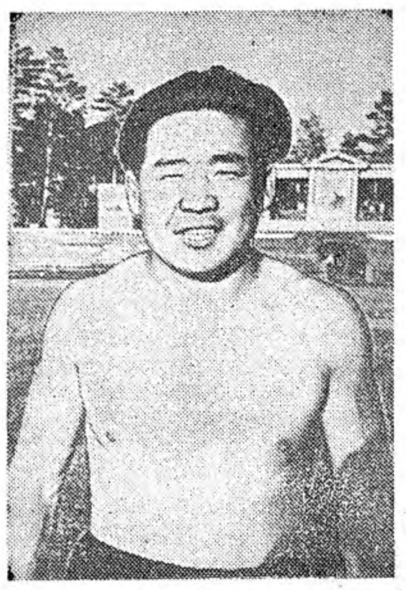

Бүхэ барилдааша Б. Ц. Цыденов.

Хүнгэн бэетэй эрэшүүлэй дундаһаа Эрхүүгэй түлөөлэгшэ С. Барходоев түрүү һуурида гараа. Тэрэ 7 удаа барилдаад нэгэндэ хаягдаһан байна. Арбахаев—хоёрдохи, Дугаржапов (Ага)—гурбадахи һуури эзэлээ.

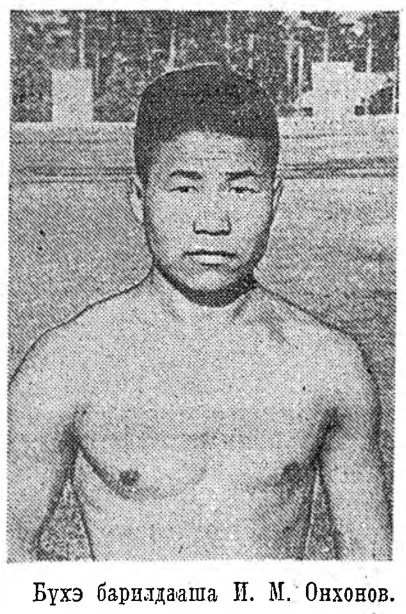

Бүхэ барилдааша И. М. Онхонов.

Хүндэ бэетэй эдиршүүлэй дундаһаа бурят-монголой түлөөлэгшэ Т. Цыденов шалгараа, Ханхалаев (Эрхүү)—хоёрдохи, Бархоноев (Эрхүү—гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Эрхүүгэй түлөөлэгшэ Онхонов хүнгэн бэетэй эдиршүүлэй дунда түрүү һуурида гараа. Федоров (Эрхүү)—хоёрдохи, Гомбоев (БМАССР) гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлһэн команданууд ба спортсменүүдтэ «Урожай» бүлгэмэй Центральна Соведэй дамжуулгын призүүд ба грамотанууд барюулагдаа.

Н. Иванов.

Д. Базаров һур харбажа байна.

Шэнэ түхеэрэлгэнүүдые абана

Энэ жэлдэ республикын полиграфическа промышленность шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые, машинануудые абажа байна. Республикын типографида «Линотип» гэжэ наймадахи машина, «МП-400» гэжэ маркын пресс болон бусад олон янзын түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 16 полиграфическа машинанууд, аймагай типографинуудта «линотип» машина абтаха байна.

А. Прохоров.

Манай артистнар Урда Сахалинһаа бусаба

Дуунай ба хатарай Бурят-Монголой ансамбль Урда Сахалинда гастролёо дүүргэжэ, июниин 19-дэ «Якутия» гэжэ пароходоор наашаа гараа. Июниин 22-һоо Хабаровска хизаарта концертнүүдые табижа эхилхэнь. Сахалинда байхадаа артистнар түүхын музейдэ орожо хараһан, Корейн театрын артистнартай уулзаһан байна.

Ц. Батуев.

Шонын гүлгэдые хюдаба

Борьёогой үүлтэртэ хониной совхозой хүдэлмэрилэгшэд Хандажап Базаров, Гончик Чагдуров гэгшэд сүлөөтэй үдэрөө Гунзан уулада агнуурида гараһан юм. Үдэшэ болохо багаар тэдэнэр шонын нүхэ олобо. Модоор хадхажа үзэхэдэнь, нүхэнһөөнь абяан гарабагүй, хооһон янзатай байба.

— Шонын гүлгэд байха зэргэтэй, гүнзэгы нүхэн байбалтай, бишни ороһуу, — гэжэ нэгэниинь хэлээд нүхэндэ мүльхижэ ороходонь тэндэнь шонын 5 гүлгэн байба.

Шонын гүлгэ бариһанайнгаа түлөө эдэ хоёр ангуушад 2500 түхэриг шан абаба.

ГДР-тэ К. Маркс Ф. Энгельс хоёрто памятник бодхоогдобо

БЕРЛИН, июниин 23. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор июниин 22-то Карл-Маркс-штадта Карл Маркс Фридрих Энгельс хоёрто баяр ёһололой оршон байдалда памятник нээгдээ. Научна коммунизмын үндэһэ һуури табиһан агуу-ехэ хүнүүдэй дүрсэ бронзоор шудхагдажа, һүр жабхалантайгаар холоһоо харагдана.

Памятнигай нээгдэһэнтэй дашарамдуулан, городой ажалшадай ехэ митинг боложо. СЕПГ-эй ЦК-эй нэгэдэхи секретарь Вальтер Ульбрихт тэндэ үгэ хэлээ.

—✪—

ГДР-эй арадай нютагай түлөөлэлгын органуудта һунгалта боложо байна

БЕРЛИН, июниин 23. (ТАСС). Арадай нютагай түлөөлэлгын органуудта болоһон һунгалтада хүн зоной эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан тухай ГДР-эй элдэб округуудһаа ороһон мэдээнүүдһээ харагдана.

Үдэрэй 2 час болотор республика дотор 7.100 мянган хүн һунгаад байгаа.

Зарим округуудта, тусхайлбал Гера округто үдэ болотор һунгаха эрхэтэй бүхы хүнүүдэй 80 процентнь һунгаба. Берлинэй һунгалтын хэдэн участогуудта үдэрэй 14 час болотор бүхы һунгагшадай 85—90 процентнь дуугаа үгөө.

Политическэ дэбжэлтын оршон байдалда һунгалта эмхитэйгээр үнгэрнэ. Демократическа Германиин национальна фронтын кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэдөө, Германиин амгалан тайбан байдалтай, нэгэдэнхэй байхын түлөө, ГДР-тэ арадай засагые бэхижүүлхын түлөө һунганабди гэжэ олон хүнүүд мэдүүлбэ.

БЕРЛИН, июниин 23. (ТАСС). Германска Демократическа Республикада арадай нютагай түлөөлэлгын органуудта һунгалта үргэлжэлһөөр.

ГДР-эй ниислэл хото Берлиндэ мянга гаран һунгалтын участогууд байгуулагдаа. Эндэ 860 шахуу гол, 320 запасной кандидадууд дэбжүүлэгдэһэн байна. Демократическа Берлинэй бүхы районуудта хүн зон эдэбхитэйгээр һунгалтада хабаадана. Зарим һунгагшад бүлөөрөө гү, али олооровоо сугларжа һунгалтада ерэнэ. Үглөөнэй 10 час болотор һунгагшадай 30—50 процентнь дуугаа үгөөд байгаа гэжэ һунгалтын участогуудай хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлбэ. Нидершенхаузендэ Германска Демократическа Республикын президент В. Пик, премьер-министр О. Гротеволь, СЕПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт гэгшэд һунгаа.

ГДР-эй элдэб районуудһаа ороһон мэдээнүүд һунгалтын һайнаар ябажа байһан тухай гэршэлнэ. Сталинштадт городто һунгалтын эхилһээр 2 час болоод байхада бүхы һунгагшадай хахадһаа олонхинь голосовалаад байгаа.

—✪—

Хитадай бага яһатанай ажабайдал ехээр хубилаа

ПЕКИН, июниин 23. (ТАСС). Түрүүшын табанжэлэй үедэ Хитадай бага яһатанай ажабайдалай ехээр хубилһан тухай «Женьминьжибао» газетэ июниин 23-най номерто бэшэбэ.

Бага яһатанай хоёр миллион гаран түлөөлэгшэдэй ажаһуудаг Ганьсу провинцида хүдөө ажахы социалистическэ ёһоор хубилгагдажа дүүрэбэ. Эндэ хүдөө ажахын хоёр мянган хамтаралнууд байгуулагдаа. Хамтаралнуудай байгуулагдаһанһаа хойшо, хүдөө ажахын культуранууд ехээр таригдадаг болоо, малай тоо толгой олошороо, тарияашадай олзо доход дээшэлээ.

Бага яһатануудай байдаг нютагуудта шэнэ һургуулинууд, больницанууд, кинотеатрнууд бии болоо.

Гуйчжоу провинцида мяо гэжэ бага яһатанай ажаһуудаг нютагта табанжэлэй дүрбэн жэлэйнь туршада 43 процентээр ехэ тариан абтадаг болоһон байна. Харин промышленностиин бүтээдэг бүхы продуктнуудай сэн 337 процентээр дээшэлээ. 1952 ондо бага яһатанай 42 һургуули эндэ байһан һаа, мүнөө эндэ 800 һургуули бии.

Румыниин таряалангууд дээрэ

БУХАРЕСТ, июниин 23. (ТАСС). Һүүлэй 10 жэлэй туршада ургаагүй ехэ тариан мүнөө жэл орон дотор ургажа байна гэжэ Румыниин Арадай Республикын хүдөөгэй болон Ойн ажахын министрын орлогшо М. Станку гэгшэ ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлээ. Илангаяа намарай ячмень, мүн тариан һайнаар гараа.

Гүрэнэй болон хамтын олон ажахынууд гектарһаа 25-һаа бага бэшэ центнер ургаса хуряахань.

1956 онойхидо орходоо 170 мянган гектараар ехэ талмайда энэ жэлдэ кукуруза таригдаба. Хамта дээрээ кукурузын эзэлһэн талмай 3700 мянган гектар болоо.

Арбан үдэрэй туршада тариягаа хуряажа дүүргэхэ арга боломжотойбди гэжэ М. Станку мэдүүлээ. 2300 гаран комбайн, тарианай боолто боодог 11 мянган жатка, мүн 16 мянган юрын жатка энэ жэлдэ тария хуряалгада хабаадана.

Улан-Баторта хүнгэн атледүүд мүрысэбэ

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Гурбан үдэрэй туршада Улан-Баторта хүнгэн атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн боложо, МНР-эй, СССР-эй, КНР-эй, КНДР-эй спортсменүүд энээндэ хабаадаа. Мүн Вьетнамай Демократическа Республикаһаа мүрысөө харахаяа айлшад ерэһэн байна.

Бурят-Монголой хүнгэн атледүүд советскэ командые түлөөлжэ, түрүүшын 8 һуури эзэлээ. Мүрысөөнэй үедэ 11 шэнэ национальна рекорднууд тогтоогдоо: тэдэнэй 7—Монголой спортсменүүд, 2—хитадууд, 2—Корейн хүнгэн атлёдүүд тогтообо.

Ракетнэ буу зэбсэг абагты гэһэн США-гэй дурадхалые Норвеги зүбшөөгөө

ОСЛО, июниин 24. (ТАСС). Америкын ракетнэ буу зэбсэгые Норвегидэ асарха тухай Норвегиин правительствын абаһан шиидхэбэриие стортинг (парламент) баталаа гэжэ газетэнүүд мэдээсэбэ. Коммунистическэ партиин депутадууд, мүн хүдэлмэришэнэй партиин депутат С. Леберг ракетнэ буу зэбсэгые асарха ушарые буруушаан голосовалһан байна.

Хэрбээ НАТО-гэй эгээл түрүү ракетнэ базын Норвегидэ байгуулагдаха болоо һаань, энээнһээнь боложо манай орон хосорон һалаха байна гэжэ Коммунистическэ партиһаа стортингын депутат болоһон Хофф гэгшэ онсолон тэмдэглэбэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

✦ Июниин 23-да Познаньда уласхоорондын 26-дахи яармак хаагдаба. Энэ яармагта 31 гүрэн хабаадаа. Социализмын оронуудай гадаадын худалдаа наймаанай түбэй 113 эмхи эндэ эд бараагаа харуулба. Тиихэдэ капиталистическэ оронуудһаа 1400 фирмэ эндэ байгаа. Яармагай үедэ эд бараа худалдан абалсаха тушаа элдэб оронуудай хоорондо олон хэлсээнүүд баталагдаа. Яармагай хабаадагшад советскэ павильониие ехээр һонирхон хараа. Советскэ автомашинанууд—«Волга», «Москвичые», мүн мотоциклнуудые, тон шэнэ маркын телевизорнүүдые, станогуудые, горно түхеэрэлгэ, тэрэшэлэн хүнгэн промышленностиин хэрэгсэлнүүдые экскурсантнууд илангаяа ехээр һонирхон удаан харана.

✦ Каирһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, июниин 23-най үдэр Суэцкэ каналаар гадаадын 56 судна гараба. Египедтэ эсэргүү хэгдэһэн Англи, Франци, Израиль гурбанай добтолгын һүүлээр каналые һэргээн заһаһанһаа хойшо иимэ олон судна нэгэ сүүдхэ соо каналаар гараагүй юм.

✦ Июниин 23-да Софида физкультурнигай үдэр тэмдэглэгдэбэ. Болгариин физкультурна болон спортивна союзда 1 миллион гаран хүбүүд, басагад ородог. Орон дотор спортивна барилга ехээр хэгдэнэ. Гансал энэ жэлдэ тосхонууд болон городуудта 298 стадион, 307 тамаралгын бассейн, 12 велотрек бариглдаа. Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо физическэ культурын дээдэ институт физкультура, спортоор 900 гаран мэргэжэлтэдые, 300 гаран һоригшодые бэлэдхээ.

✦ Сири СССР хоёрой хоорондо культурна холбоо барисаа бэхижүүлхэ общество Дамаскда советскэ һурагшанарай зурагуудай выставкэ нээбэ. Выставкын нээгдэһэн үдэр Сириин элитэ ехэ ниитын болон соёл болбосоролой ажал-ябуулагшад, уранзураашад, дипломатическа корпусой гэшүүд выставкые ошожо хараба. Выставкэ 10 үдэр үргэлжэлхэ.

✦ По мүрэнэй (хойто Итали) үерлэһэнһөө боложо, тэрэнэй адагта байдаг Ориано гэжэ арал уһанда булагдаһан зандаа. Тус аралай хүн зоной олонхинь эндэһээ нүүжэ ошонхой.

Арал дээрэ таригдаһан сахарна свёкло уһанда абтаа. Таригдаһан тарианай оройдоол 20 процентнь үлөөд байна гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

✦ Одесса Бейрут хоёрой хоорондо хүн зониие шэрэдэг пароходууд саг үргэлжэ ябадаг болохонь. «Крым» гэжэ советскэ теплоход июниин 24-дэ Бейрудэй портдо ерэжэ ороо.

✦ Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Невада штадай туршалгын полигон дээрэ Холбоото Штадууд ядерна буу зэбсэг июниин 24-дэ дахинаа туршаа.

✦ Хойто-Атлантическа бүлэглэлэй соведэй шиидхэбэриин ёһоор Голландида атомна буу зэбсэгэй база байгуулагдахань. Атомна буу зэбсэгые хэрэглэжэ шададаг болохын тулада Голландиин офицернүүд, сэрэгэй зарим частьнууд һургагдажа байна. Гадна, Голландиин сэрэгэй албахаагшад һаяар США һурахаяа ошохонь. Амерсфортын дэргэдэ Сюстерберг гэжэ Америкын авиабазын шадар залан шэглүүлэгдэдэг снарядуудые табиха тусхай талмай тон түргэнөөр бүтээгдэжэ байна. Энэнь нютагай зониие ехээр һанаата болгоно.

✦ Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сватоу городой шадар июниин 22-ой үглөөгүүр Хитадай сэрэгшэд зенитнэ буугаар буудажа, Чан Кай-шиин реактивна истребителиие гэмтээгээ. Июниин 20-ной үдэр 14 час 02 минутада Чан Кайшиин дүрбэн самолёт Шаньтоу нютаг руу нэбтэрэн оробо. Тэдэнэй нэгэниинь гэмтээгдэжэ, Наньао аралһаа зүүгэшэгээр уһа руу унаа. Июниин 21-нэй үдэр үдэ багта арадай сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүд зенитнэ буугаар Чан Кайшиин үшөө нэгэ истребителиие гэмтээбэ.

✦ Франс-пресс агентствын корреспондентын Пусанһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Пусанай худалдаа наймаанай кварталда июниин 23-да ехэ түймэр болоо. Энэ түймэртэ 20 хүн хосороо. Һураггүй үгы болошоһон 8 хүн мүн лэ галда шатаа ха гэжэ эндэхид хөөрэлдэнэ. Галда ехээр халаһан 50 хүн больницада эльгээгдэнхэй. Түймэрһөө боложо, 1000 гаран хүн гэр байрагүй үлэшоо. Америкын нефтепроводһоо нефтиин гоожожо гараһан дээрэһээ энэ түймэр болоһон байна.

✦ Июлиин 1-һээ эхилэн, Японой правительство Хитадтай худалдаа наймаа ехээр хэдэг болохо гэжэ шиидэбэ. Энээн тухай Киодо Цусин агентство мэдээсээ. Советскэ Союзда болон социалистическэ лагериин Европын оронуудта худалдадагтал адли эд бараа Япон, мүн Хитадта худалдаха байна.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря— 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00460. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3267.